

KURMANCÎ

rojnameya taybetî ya Enstîtuya Kurdi ya Parîsê li ser pîrsen zaravê kurmancî

Min ev nivîsî ne ji bo sahibrewacan

Belkî ji bo biçûkêd Kurmancan

Ehmedê Xanî
(Sedsala XVII)

Civîna 40î ya li Dihokê bihara 2007an

Civîna 40emîn ya Kurmancî di navbera rojên 14 – 20ê gulanâ 2007an de li Kurdistana azad û li bajarê Dihokê li dar ket. Beşdarên civînê careke din bûn xwedî keys ku bikaribin bêhna ba û hewaya azad ya welatê xwe hildin. Jîyana gelên Kurdistanê ya nû û rengîn bibînîn û wê, ji bo çend rojan be jî, bi tîra dilê xwe biçejin.

Herwekî civînên berê yên li Dihokê çêbûyî, ev civîn ji bi alîkarîya hukûmeta Kurdistana azad pêk hat. Wê di her warî de xizmeteke bêhed pêşkêşî civînê kir da ku ew bikaribe di aramî, hêmînî û ewlehiyê de bi karê xwe rabe. Bi saya vê xizmetê, nemaze bi saya per û basken parastina hêzên ewlehî û pêşmergeyên dîlîr, civînê dikarîbû pir rehet kar bike. Lewra civîn û beşdarên wê ji dil spasdarî vê xizmeta hukûmeta Kurdistana azad in.

Xala herî giring ya bernameya civînê, wek civînên berê yên li Kurdistanâ, her dîsan ji xebata li ser gulûgîyayêne Kurdistanâ, anglo florayê, pêk dihat. Ji bo vî karî çend caran komikên kar yên ji pisporan pêk hatî çûn çîya û deverên ji alîyê gulûgîyayen ve dewlemend da ku xebata meydanî bikin. Di gel vê babeta giran li ser peyvîn rojnamevanîyê û hin peyvîn kîmnas jî hat kar kirin.

Taybetmendîyeke din ya vê civînê ew bû ku xebata Kurmancî 20 salîya xwe dadigirt. Bi civîna 40emîn ve dibû bîst sal ku ev xebat dom dike. Di mercen xweş û ne xweş de, nemaze di mercen li derveyî welat de, li Ewropayê, domkirina hinde salen xebatê ne karekî gengaz bû. Eger ne ji fedekarîya ji bo gelê xwe ba, ne gengaz bû ku evçend hevalên şareza, bi ser de jî xwedî kar û malbat, bi dirêjahiya hinde salan û salê du hefteyan bihatana ba hev û keda xwe

têxistana xebatake weha. Ji ber vê yekê, diviya ev ked û west bi awayekî bihatâ teqdîr kirin, bilind bihatâ nirxandin. Loma ji bo vê hilkeftê şahîyeke piçûk hat li dar xistin. Çend hevalên ku di deh û jî bêtir civînan de beşdar bûyî lê ji ber sedemên têvel êdî nema dikarîn beşdar bibin ji bo vê şahîyê hatin vexvendin. Ew heval bi diplomaya Bedirxanan ya ji bo xizmeta ziman û bi dîyarîyekê, herweha hemû hevalên din yên koma Kurmancî bi dîyarîyekê manedar hatin perû kirin.

Careke din, hezar spas ji bo hemû hevalên berê û yên niha ku keda xwe xistine vê xebatê û xwe ji kar nedane paş. Herweha hezar dilovanî û rehmet li hevalê koma Kurmancî rehmetî kek Ebdulah Emîn Salihê Bêtasî yê gorbehişt, ku di demeke bêwext de, ji nav me bar kiribû û teví ezîzîn ber dilê xwe em jî kiribûn xemginîyekê giran.

Ev in beşdarên civîna 40î:

İbrahim Seydo Aydoğan (Mêrdîn), Mistefa Aydoğan (Mêrdîn), Rûken Bagdu-Keskin (Stenbol), Lütfî Baksî (Xerzan), Rojen Barnas (Diyarbekir), José Bertolini (Paris), Ebdulsetar Hemîd Bervarî (Dihok), Ehmedê Dırıhî (Çewlîg), Elîşêr (Wan), Samî Ergoşî (Barzan), Newzad Hirorî (Dihok), Hemîd Kılıçaslan (Mêrdîn), Mahmûd Lewendî (Qerejîdax), Emîn Narozî (Batman), Letîf Nîrwey (Nîrwey), Kendal Nezan (Diyarbekir), Selam Nûman (Qamişlo), Fadil Omer (Dihok), Cemal Onursal (Cizîr), Enwer Osman (Zanîngeha Selehadîn), Edîp Polat (Diyarbekir) Cewher Fetah Seîd (Zanîngeha Selehadîn), Zinar Soran (Dêrik), Behrûz Şucaî (Kotol), Têmûrê Xelîl (Rewan), Reşo Zîlan (Agrî) û Zeynelabidîn Zinar (Batman).

Peyvîn di rojnamevaniyê de

Newzad HIRORÎ

kurdî	tîrkî	fransizî	îngilîzî
çap	baskı	impression	edition
dawîdem, (dema) herî dawî	zaman sınırı, son dakika	dernière minute, date limite	deadline
daxwazî pêşkêş kirin	istekte bulunmak, dilekçe sunmak /takdim etmek	présenter une pétition	to submit petition
hindikayî	azınlık	minorité	minority
kampanya	kampanya	campagne	campaign
nav-	-arası	inter-	inter-
navdewletî	devletlerarası	inter-étatique	inter-states
navneteweyî	uluslararası	international	international
niştimanî	millî, ulusal, vatanî	national	national
peywendiyê navneteweyî	uluslararası ilişkiler	relations internationales	international relations
pir-	çok-	multi-	multi-
piranî	çögünlük	majorité	majority
pirneteweyî	çokuluslu	multi-national	multi-national
pîroz kirin	kutlamak	fêter	revive
vejiyandin	canlandırmak	célébrer	celebrate
bi bîr anîn	anmak	commémorer	commerote
pirziman	çokdilli	multilingue	multilingual
pirzimanî	çokdillilik	multilinguisme	multilingualism
rojnameya êvarî	akşam gazetesi	journal du soir	evening newspaper
rojnameya spêdeyî	sabah gazetesi	journal du matin	morning newspaper
şidet	şiddet	violence	violence
welatparêz	yurtsever, vatansever	patriotic	patriotic
xwenîşandan	gösteri	démonstration	demonstration
xweser	yalnız, sırf	exclusive	exclusive
zimanê dayikê	ana dil	langue maternelle	mother tongue
zimanê fermî	resmi dil	langue officielle	official language
zimanê hevbes	ortak dil	langue commune	common language
zimanê yekgirtî	birliği sağlanmış dil, birleşik dil	langue unifiée	unified language

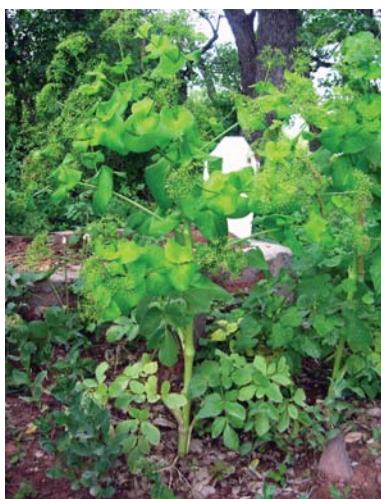
Flora Kurdistanê (II)

Amadekar: Ehmedê DIRIHÎ

azgilêr, dêdar, dîndar, gelberû barêze, barêje, pareza, giya zavak, xaleres, zaza : giya lawa	<i>Quercus Libani Olivier</i> <i>Adiantum venustum</i>	Lübnan meşesi çamardı	chêne du Liban adiante gracieuse, cheveux de vénus	Lebanon oak himalayan maidenhair, evergreen maidenhair
babûnc, beybûn, beybûna demanâ bêjan, bêwîjan, gula mês, gulikê maran, pûjang benî, xilindor	<i>Matricaria chamomilla</i> <i>Achillea millefolia</i> <i>Smyrnium olusatrum</i>	papatya adi civanperçemi izmirotu, yabani kereviz	camomille millefeuille, achillée grande ache, persil de cheval	camomile yarrow alexanders, black-lovage, horse-parsley
berdî, berdû, birdî	<i>Typha spp.</i>	taşçi tokmağı, kaldırıcı tokmağı, sukamışı	typha, massette	bullrush, cattail
berûya spî	<i>Quercus alba</i>	beyaz meşe	chêne blanc	white oak
berzelîng	<i>Lavandula angustifolia</i>	lavanta çiçeği	lavande	lavender
bî	<i>Salix</i>	sögüt	saule	willow
çavga, çawga, zaza : çimga	<i>Adonis dentata</i>		variété d'adonis	toothed pheasant's eye
çekem, zaza : dakone, bêükane	<i>Viscum album</i>	ökse otu	gui	mistletoe
çeqçeqe, keproke, tırşoka kewan, şeqşeqok	<i>Bongardia lontesii</i>	çatlak otu	bongardia	bongardia
çevîr, çevk, çexşûr (cûreyek heliz e)	<i>Ferula spp</i>	bir çeşit çakşır otu	variété de férûle	variety of giant fennel
çevk, çexşûr	<i>Ferula communis</i>	çakşır otu	férûle commune	giant fennel
çûng, genimok, pêmîrişk	<i>Ranunculus arvensis</i>	karnibahar, düşün çiçeği	renoncule des champs, bouton d'or	corn buttercup, crowfoot
destarok	<i>Medicago polymorpha</i>	tüylü yonca	luzerne polymorphe, trèfle tiges minces	burclover, toothed medick
deqdelav	<i>Cyperus</i>	papirüs bitkisi	papyrus ou souchets	papyrus sedges, flatsedges, nutsedges, umbrella-sedges
derpîdîk	<i>Caryophyllus, silene spp</i>	givişkan otu, tavuk yastığı	silène	campion
derzikê pîrê, derziya pîrê, gêjing	<i>Scandix pecten-veneris</i>	zühere tarağı	peigne de vénus	shepherd's needle
fîsgûrk	<i>Colutea arborescens</i>	yalancı sinameki	baguenaudier	bladder senna
gêleqir	<i>Muscaria armeniacum</i>	salkımlı sümbül, salkımlı misksoğanı	muscari	grape hyacinth
gelziwan, guriz, (zaza) gurisk	<i>Anchusa officinalis</i>	sığır dili	buglosse officinale	common bugloss
gêzerê bejî, gêjing, zirgêzer	<i>Daucus carota</i>	yabani havuç	carotte sauvage	wild carrot
gezgezik, gezgezok, gezgezk, derzînk (zaza), gezniç, gezgezing	<i>Urtica</i>	ışırınotu	ortie	stinging nettle
gingil, gungil, gwangil	<i>Acantholimon</i>	kar geveni, pişik geveni, at geveni, çobanyastığı	acantholimon, plante rampante de la famille du plumbago	prickly thrift
giyahêşîl, qamîr, kerro	<i>Typha latifolia</i>	su kamışı	canne de jonc, massette, quenouille	cattail, broadleaf cattail, bulrush
giya kevir	<i>Ajuga chamaepitys</i>	yerçamı	bugle petit pin	ground-pine
giyabend	<i>Artemisia absinthium</i>	pelin otu	absinthe	absinth
giyagurg, gurge, giyagurok, gurik, zaza : vergvaş	<i>Orobanche kurdica</i>	Kürt süpürge otu, canavarotu	orobanche du Kurdistan	Kurdish broomrape
giyanışol, giyazirzirok, perespî, şerabok, şofan	<i>Avena fatua</i>	yabani yulaf	folle avoine	wild oat
guhê ker, guhkerk, guhkerok	<i>Verbascum thapsus</i>		bouillon-blanc, molène blanche	great mullein
guhnîg, gulindok, zaza : goşê kutikan, zilindar, zirawend	<i>Aristolochia</i>	loğusa çiçeği	aristoloche	aristolochia
gulník, guloník	<i>Ixiolirion tataricum</i>	Sibiriya zambağı, tatarcık	lis de Sibérie	Siberian lily
gustfilok	<i>Astragalus spp</i>	bir çeşit geven	variété d'astragale	astragalus variety
hêîr	<i>Ficus carica</i>	incir	figuier	fig-tree
hêrô	<i>Alcea kurdica</i>	hatmi çiçeği	rose trémière sauvage	wild hollyhock
hevrist, hêvrîst, wêrs, wers, hors	<i>Juniperus communis</i>	ardıç	genévrier commun	common juniper
hewaco, hewajo	<i>Alkanna tinctoria</i>	havaciva otu	orcanette des teinturiers	alkanet
kaja zâwîte	<i>Pinus brutia, var. zawita</i>	kızıl çam	le pin de calabre, pin de turquie,	Turkish red pine, Calabrian pine
kâriya kelê, kardûn, kardî	<i>Arum spp.</i>	yılan yastığı, domuz lahanası	arum tacheté, pied de veau	lords-and-ladies, cuckooint
kemer, keber, şifehl, kemper: berkemer,	<i>Capparis spinosa</i>	kapari, kepere	câpri : câpre	caper
kenger, kengirok, kereng	<i>Gundelia tournefortii</i>	kenger, sakız otu	artichaut sauvage	tournefort's gundelia
kêrat, qereqaç	<i>Anagyris foetida</i>	katır kuyruğu, domuz dikenî	anagyre fétide, bois-puant	bean clover, stinking wood
kerbeş, zaza : teliyê heran	<i>Carduus pycnocephalus</i>	ince diken	chardon à capitules denses	carduus pycnocephalus (common names include italian thistle)
kevot	<i>Acer</i>	akçaağac	érable	maple
kezan, kizwan	<i>Pistacia</i>	sakız ağacı	pistachier sauvage	wild pistachio
kinar, hestîrî, dirkezî	<i>Paliurus spina-christi</i>	kara çalı, kara diken	épine du Christ	Jerusalem thorn, garland thorn, Christ's thorn
kitan, kitaf, guş	<i>Linum</i>	keten	lin	flax
kîvar, kîvarê keran, giyaseg, zaza: kingerê heran	<i>Carduus</i>	kenger otu	variété de chardon	carduus
leven, qamîş	<i>Phragmites</i>	kamus	roseau	reed
lîş	<i>Allium spp</i>	yabani sarımsak	ail sauvage, oignon sauvage	wild onion, wild garlic,
lûleper, lûlepera nav geniman (dexlan), soranî : gula gezîze	<i>Gladiolus italicus</i>	süsén, ekinçiçeği	glaïeul des moissons, glaïeul d'Italie var. de glaïeul native du kurdistan	Italian gladiolus, field gladiolus
mortalok, metalûk	<i>Medicago orbicularis</i>	tek yapraklı diskvari yonca	variété de luzerne à une feuille	large disc medick
mîtik, mûtik, mûhrik, morîk	<i>Myrtus communis</i>	mersin	myrte commune	common myrtle
nîsanok	<i>Papaver cylindrica</i>	haşhaş çiçeği, gelincik	variété de pavot	variety of poppy
pêulg	<i>Eryngium</i>	boğa dikenî	panicaut, var. de chardon,	sea-holly and eryngo
perpîn, pirpîna keviran	<i>Sedum crassulaceae</i>	kaya semizotu	pourpier des roches	rock purslane
pîvaza kafira, sîlêra sernixûnk	<i>Fritillaria persica</i>	Adiyaman lalesi, Acem tersalesi	fritillaire de Perse	Persian bells
pîzok, dembîs	<i>Juncus juncchesi</i>	saz, hasirotu	jonc	bulrush
qedqedok, qetqetok, dûvî hespê	<i>Equisetum spp.</i>	at kuyruğu,	queues de cheval, prêle	horsetail, scouring rush
rihana bejî, rîhana kovî (çiyayî), zaza : rîhana koyî	<i>Salvia spp</i>	ada çayı	sauge	sage
rûnas	<i>Galium spp</i>	yogurt otu	gaillets, caille-lait	bedstraw
şerpeze, şepirze, giyapetatok, kartolok,kartolek	<i>Orchis spp</i>	orkide, Türk salebi	orchis mâle	salep orchid, curly purple orchid
şîlan, gulşîlan, sûrgûle	<i>Rosa canina</i>	kuşburnu, yabangülü	rose de chien, églantier	dog rose
şînak, bademçe, şivşînk, serteşîk, şekirok, teşîlok	<i>Prunus arabica</i>	badem türü	variété d'amandier	prunus arabica
serû, sero, selwî, selbî, serwî	<i>Echinops spp</i>	topuz otu	chardon bleu	veitch's blue
sosin, sênsa, sisin	<i>Cypress</i>	servi, selvi	cyprès	cypress
simaq	<i>Sternbergia spp.</i>	sarı çiğdem	crocus d'automne	sternbergias
sping	<i>Rhus coriaria</i>	sumak	sumac	sumach
stirîzerk, stirîmîsk	<i>Tragopogon spp.</i>	teke sakalı	salsifis des prés	salsify pony, montana
tirinçok	<i>Cilidium spp. (Silibum)</i>	deve dikenî	variété de chardon	variety of thistle
tolatîş	<i>Melissa officinalis</i>	oğulotu	mélisse, mélisse citronnée, citronnelle	lemon balm
tûyarovî	<i>Ranunculus spp.</i>	altintabak, altın çiçeği, düşün çiçeği	renoncule	buttercup
xelîlok	<i>Sambucus racemosa</i>	mürver, kırmızı meyveli mürver, gül mürver	sureau rouge, sureau à grappes	European red elder, red elderberry, scarlet elderberry
zengîlok	<i>Geranium tuberosa</i>	turnagagası	géranium tubéreuse	tuberose geranium
zimanê ga	<i>Campanula</i>	çan çiçeği	campanule	bellflower
	<i>Borago spp.</i>	hodan	bourrache	borretsch

Azgilér, dêdar, dîndar, gelberû, *Quercus Libani Olivier*

Benî, xilindor, *Smyrnium olusatrum*

Bêjan, bêwîjan, gula mês, gulikê maran, pûjang, *Achillea spp*

Babûnc, beybûn, beybûna demanan, *Matricaria chamomilla*

Bî, *Salix*

Çavga, çawga, *Adonis dentata*

Çekem, zaza : dakone, dêkone, bêwkane, *Viscum alba*

Çevir, çevk, çexşür (cûreyek heliz e), *Ferula spp*

Marran : cureyek teraş e

Derpîdik, *Silene spp*

Derzikê pîrê, derziya pîrê, derziya leglegî, gêjing, *Scandix pecten-veneris*

Destarok, *Midicago polymorpha*

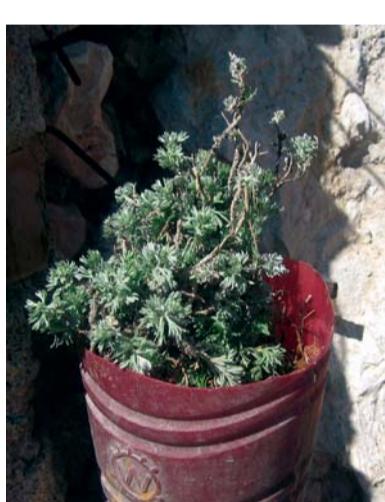
Fisa hirçê, *Zygophyllum*

Fisgurk, *Colutea arborescens*

Gêleqir, *Muscari spp*

Giyabend, *Artemisia absinthium*

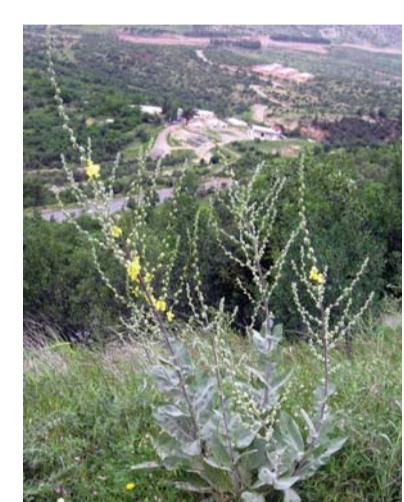
Giyahêsil, qamir, kerro, *Typha latifolia*

Giyanışol, giyazirzirok, perespî, şerabok, şofan, *Avena fatua*

Giyasêvsêvok

Guhêker, guhker(k), guhkerok, *Verbascum spp*

Gulnîk, gulonîk, *Ixiolirion tataricum*

Gungil, gwîngil, *Acantholimon*

Gûnîkûr

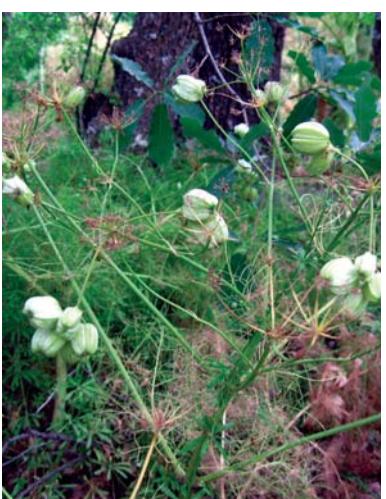
Gurge(h), gurg, gîyagurg, *Orobanche spp*

Gurnîk

Hêjîr,
Ficus carica

Helizê nêr, heliz, rifse, refse,
Ferula communis

Hevrist, hêvrîst, hors(z), wers(z),
Juniperus

Hewajo,
Alkanna spp

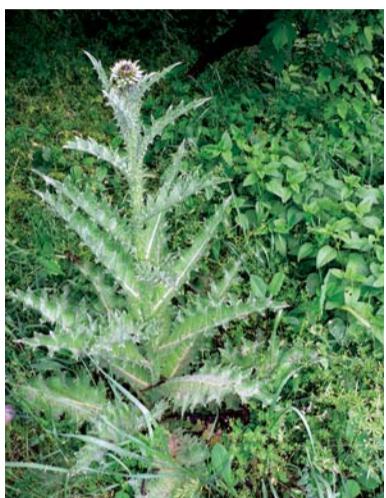
Hingustîlk, gustîlok,
Astragalus

Kaja zawîte,
Pinus brutia zawite

Kardî, kardûn, karîya kelê, karîya çîya,
Arum spp

Kelendor, qolek, kerbeşa keran, kerbeşa
derewîn, zırkebeş,
Onopordum argolicum

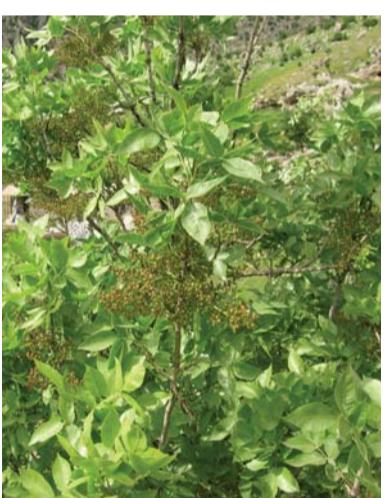
Kêrat, qereqac,
Anagires foitida

Kereng, kengir, kengirok,
Gundelia tournefortii

Dirkezî, hestirî, kinar,
Paliurus spp spina christa

Kizan, kizwan,
Pistacia

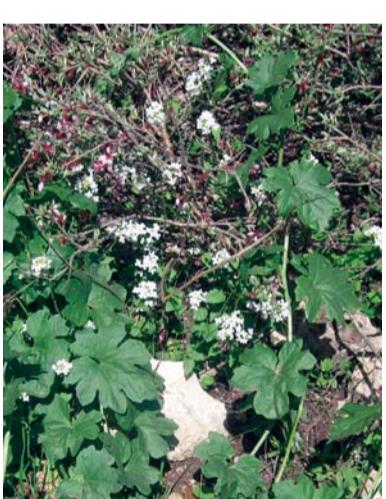
Leven, qamîş,
Phragmites

Lîş,
Allium spp

Lûleper, lûlepera nav geniman (dexlan),
Gladiolus italicus

Mêwemarane, tirîyên maran, mirjo,
Bryonia multiflora

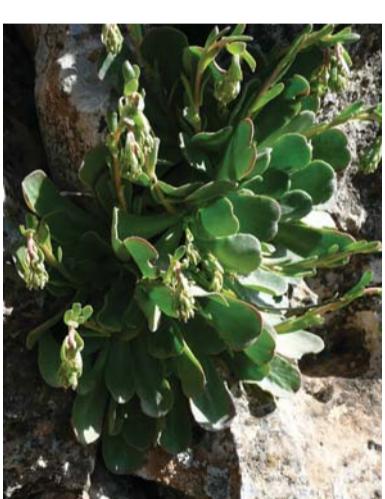
Mohrik, mohrika reş, mîtik,
Myrtus communis

Mohrika spî,
Myrtus spp

Güng, genimok, pêmîrîşk,
Ranunculus arvensis

Perpîna keviran,
Sedum crassulaceae

Pîvaza kafran, şilêra sernixûnk
Fritillaria persica

Qaçkê (benîştê) şivanan
Fritillaria persica

Qedqedok, dûvê hespê,
Equisetum spp

Qesel Mehmûd,
Labiatea teucrium polium

Kîvar, qîvar,
Carduus spp

Rûnas, *Galium spp*

Gîyapetatok, kartolok, şepirze, *Orchis spp*

Şifehl, keber, *Capparis spinosa*

Şîlan, gulşîlan, sûrgûle, *Rosa canina*

Serteşî(k), şekirok, teşîlok, *Echinops spp*

Serû, sero, selwî, selbî, serwî, Cypress

Simaq, *Rhus coriaria*

Sivêr, *Tordylium officinale*

Soryaz, sûrbenî *Allium jesdianum*

Sosin, sêsnâ, sîsin, *Sternbergia spp*

Sping, *Tragopogon spp*

Tehlişka kewan, *Lactuca sativa*

Tirincok, *Melissa officinalis*

Tirşoka kewan, *Bongardia chrysopogon*

Toletîş, tolatîş, *Ranunculus spp*

Labiatae ajuga (lat.)

Xelîlok, *Geranium tuberosum*

Zimanga, *Borage spp*

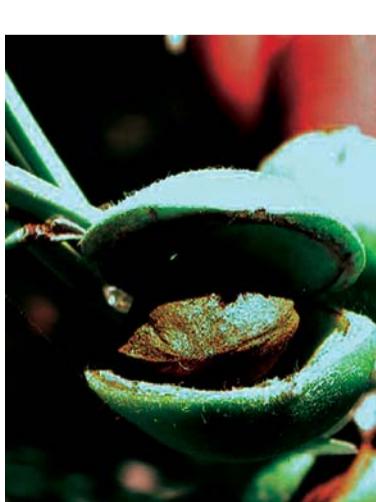
Pela dara dîdarê, dîndarê

Pela dara berûyê

Pela dara mazîyê

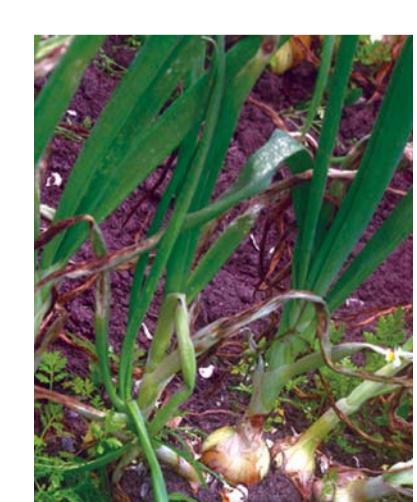
Şinak, şivşînk, *Prunus arabica*

Gezgezik, gezgezok, gezgezk, derzînk (zaza), geznik, gezgezing, *Urtica*

Kitan, kitaf, guş, *Linum*

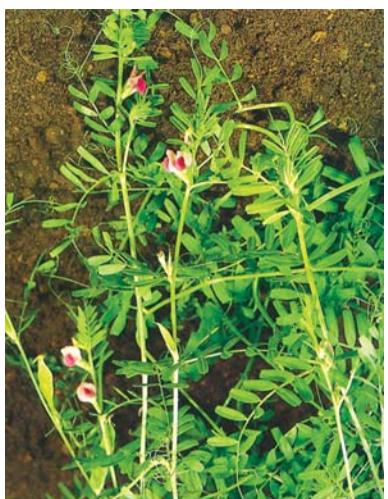
Pîvaz, piyaz, *Allium cepa*

Adarok, gularesûre, kurikmast,
Anemone coronaria

Badar, daralînk, dargerînk,
Hedera helix

Baqilê maran, colbenî, kelîmar, şolikê
maran,
Lathyrus tuberosus

Bendika avî, zaza : vîzidorik,
Cardamine hirsuta

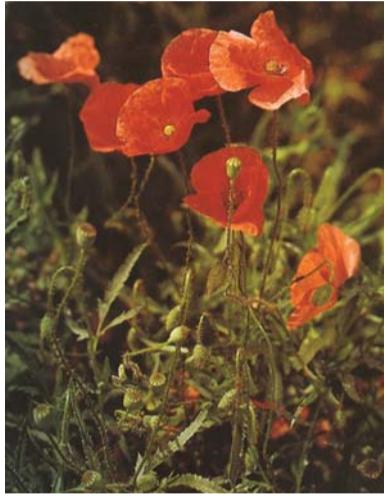
Bêwîjan, gulikê maran, pûjang,
Achillea millefolium

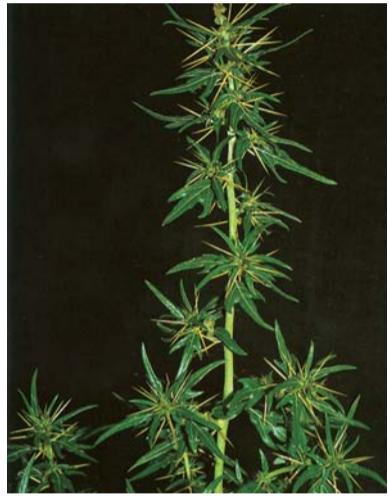
Beybûn, beybûna demanan, babûnc,
Matricaria chamomilla

Biragenim, şırşirok, giyagenim, zaza :
şîlmok, xelvaş,
Bromus

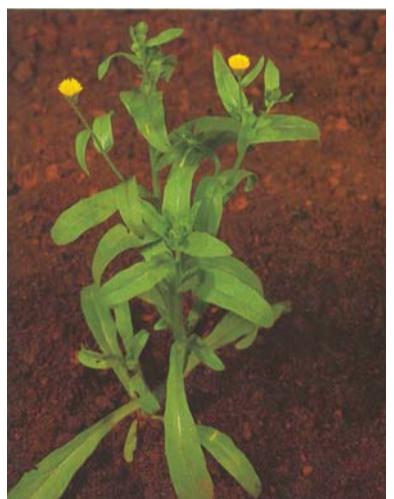
Bük, bûkanî, bûkik, bûkûzava, bwîk,
gulenîsan, nîsanok, patpatole, patpatok,
reywek, *Papaver rhoae*

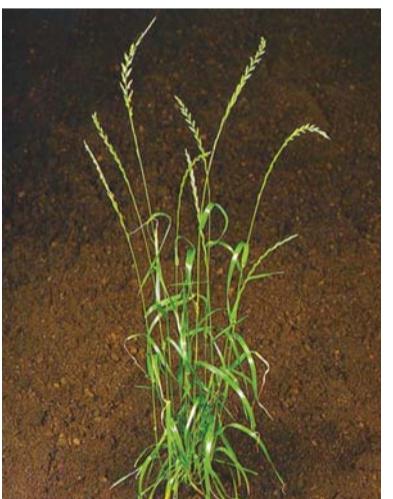
Çarçar, şebraq,
Xanthium spinosum.

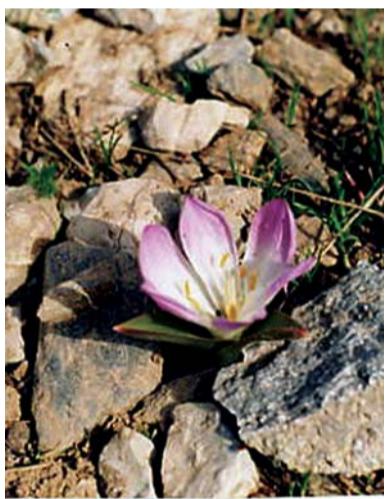
Çavbiloq, strîbeloq, strîşûjin, striyê
çavbiloq,
Centaurea sp

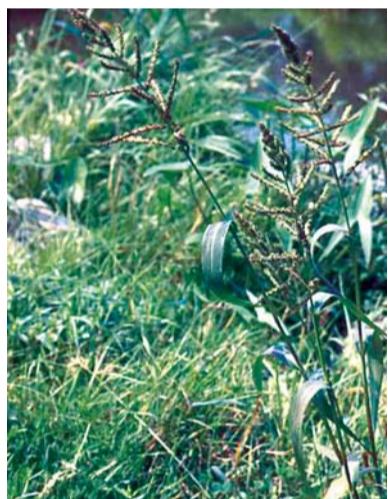
Çavşê, gula, hemîse bihar,
Calendula arvensis

Çim, giyareş,
Lolium temulentum

Ciwanemerg, hanhanek, kulîlka cotarı,
pîvok, *Colchicum*

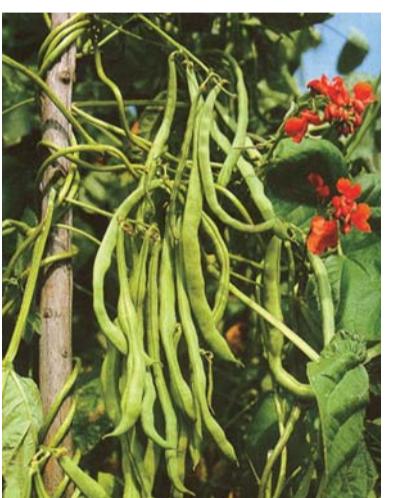
Darucan, şerpûg,
Echinochloa crusgalli

Dûgune, nûsk, nwîsek, zeliqok,
zimanxwînk, zaza : padûseh,
Gallium aparine

Dûvikê hespê, singê maran, sipingê
maran, şitlê xezalan, tilîper, zaza :
rûnîn, vaşbitîrî, *Equisetum arvense*

Fasolî, fasûlî, fasûlye, zaza : fasla,
Phaseolus vulgaris

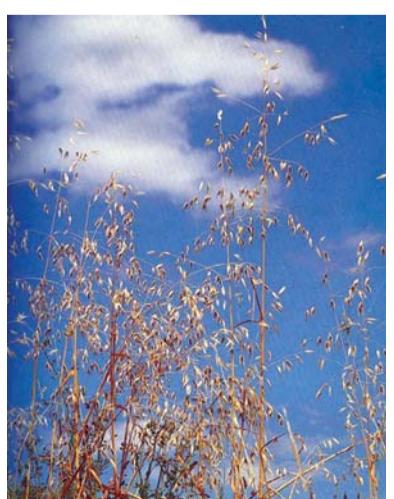
Firêz (li hin deveran),
Agropyron repens

Gêlqir,
Bellevalia

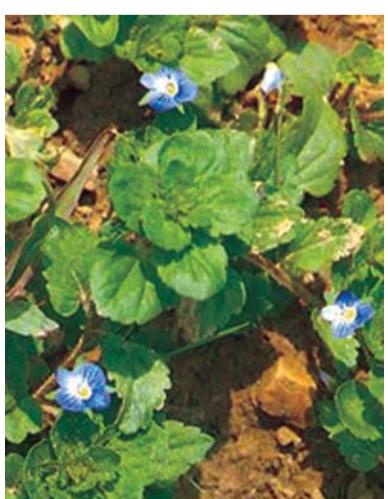
Gelziwan, guriz, gûriz, gwîriz,
Myosotis arvensis

Giya zirzirok, şerabok, şofan,
Avena fatua

Giyadûpişk, giyagewrik, kifkedûpişk,
zaza : vaşogewr, *Heliotropium europaeum*

Giyayê bilalûkê, *Veronica spp*

Golmize, gûroz, zimanê ga,
Anchusa azurea kurdica

Guhbelok,
Phlomis grandiflora

Guriz, gelziwan, zaza : gurisk,
Anchusa officinalis

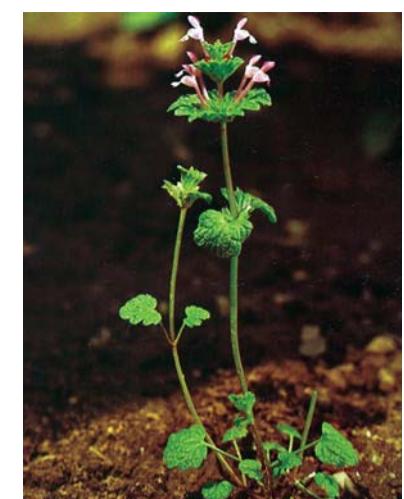
Gurnîg, gurnîgamêş, gûrnûk, mwîsek,
Xanthium strumarium

Gurxenêq, kerxenêq,
Aconitum napellus

Héro,
Alcea kurdica

Hingivîn, mijmijok, zaza : vaşê mêsan,
Lamium spp.

Karî, kardî, kardû, marmaroşk,
Arum maculatum

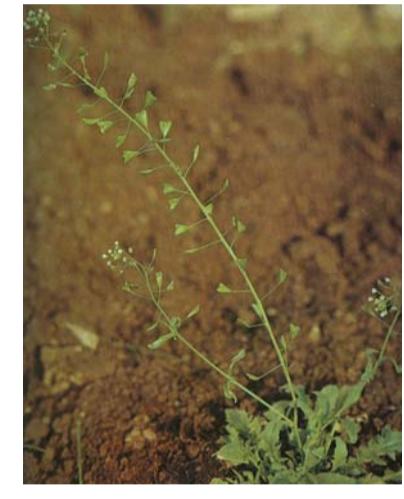
Çengê meryemê, sıklamen,
Cyclamen purpureescens

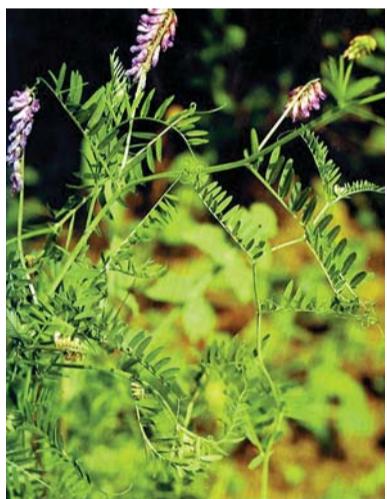
Kerbalcana bejî,
Atriplex hastata

Kevlepîr,
Boraginaceae

Kîskê şivanî, tûrikê şivanan, zaza :
tarek, *Capsella bursa-pastoris*

Kizink, kiznok, xulêr, kizina bejî,
Vicia cracca

Koksor, zaza : lûexandır,
Amaranthus retroflexus

Korek, sorik, *Panicum capillare*

Mastêrk, zaza : sinbêleşen,
Polygonum persicaria

Merje, meroje, mîrajo, *Asparagus officinalis*

Naneya bejî, pûjan, *Mentha arvensis*

Parpar, pêpîne, pirpar, *Portulaca oleracea*

Plate 184. HESPERIS KURDICA Drvsh & Hesd. 3. plant, $\times \frac{1}{2}$; 2. fruits on stem, $\times 1$

Qaco, şirok, talışk, xasa bejî, zaza :
talika zerencam, *Lactuca serriola*

Qarûş, karîş, qarûç, bencere, bencira,
Sorghum halepense

Qinêber, *Cardaria draba*

Qırşork, *Polygonum lapathifolium*

Qurincok, giya qurincok, gorcal,
Tribulus terrestris

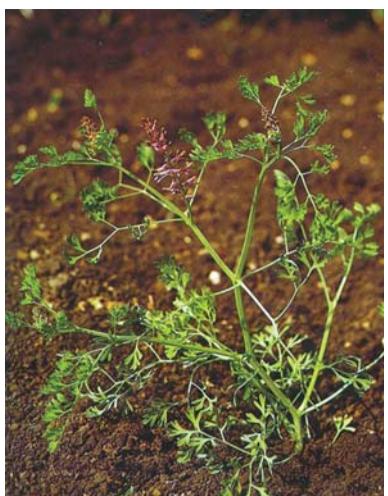

Selmas, sêlmask, selmik, zaza : vilincê
bîzan *Chenopodium album*

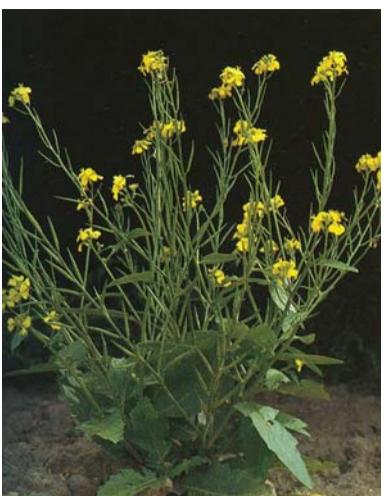

193. *Phlomis kurdica* Rech. fil.

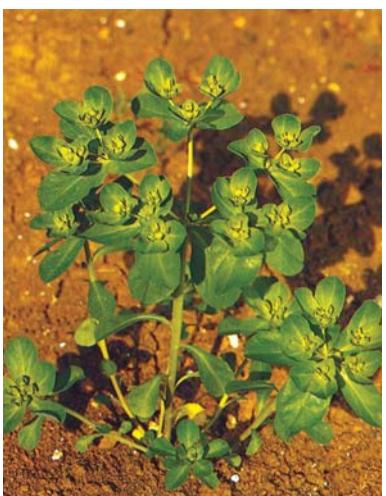
Sivanok, *Phlomis kurdica*

Şahtere,
Fumaria officinalis

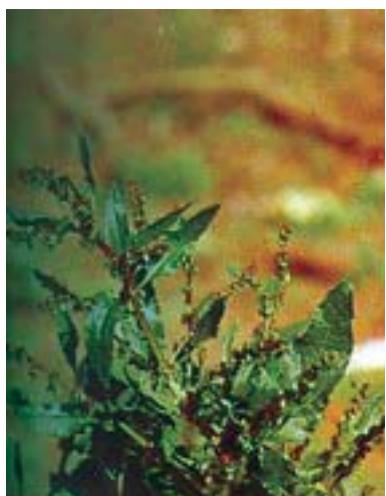
Şêlmok, harik,
Sinapis arvensis

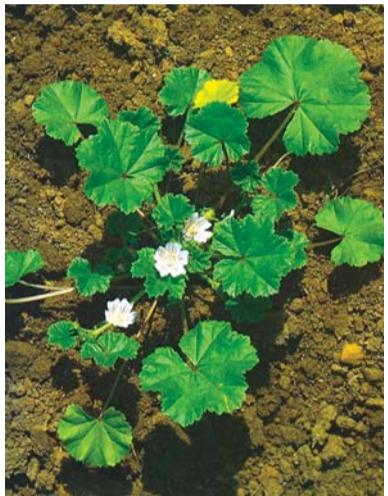
Şirmar, şroke, taleşîr, xweşîl, xagşîr,
xwelişîrik, zaza : delêk,
Euphorbia Helioscopia

Şoqıl, şolgenîk, baqılfisek, colgenî,
kelik, *Vicia sativa*

Tırşoka gayan,
Rumex obtusifolius

Tolik, zaza : xamazek,
Malva neglecta

Xerdela bejî, xerdela reş,
Brassica nigra

Cux, bencerek (zaza),
Digitaria

Tiriyê maran,
Solanum nigrum

Alal, hilale, melaq, lale, helal,
Tulipa

Rihana bejî, rihana kovî (çiyayı), zaza:
rihana koyî, *Salvia spp*

Tuya rovî,
Sambucus racemosa

Zengilok,
Campanula

Berdî, berdû, birdî,
Typha spp

Hinar, henare,
Punica granatum

Binevaşla belek,
Viola tricolor

Erpelan, pîrepind,
Scorzonera spp

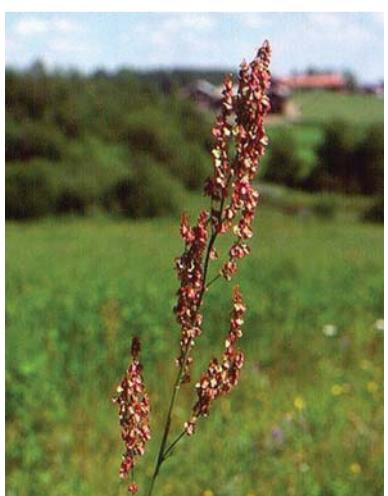
Helhelok, belalûk,
Prunus mahaleb

Xilîk, hilîk, hilüreşk,
Prunus spinosa

Tütürşk, drîsork,
Rubus idaeus

Tırşok, tırşoke, *Rumex acetosa*

Tiriyê dehlê, *Vaccinium myrtillus*

KURMANCÎ

MAGAZINE LINGUISTIQUE KURDE
Supplément du Bulletin de liaison et d'information

N° C.P. : 65913 A.S

© INSTITUT KURDE DE PARIS

106, rue La Fayette, 75010 Paris
France, Tel. : 00 33 (0)1 48 24 64 64

www.fikp.org

Directeur de la publication :
Reşo ZÎLAN

Réalisation :
Sacha ILITCH,
Mohamad HASSAN,
Yakup KARADEMIR